

مسئولیت اجتماعی دانشگاه و

کیفیت زندگی

بررسی مفاهیم و تجارب جهانی

دنیل تی. ال. شکی

رابرت ام. هالیستر

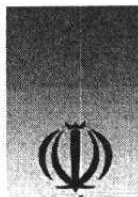
ترجمه مجید رمضانی مهریان



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان پژوهش‌های علمی و اجتماعی



وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
معاونت فرهنگی، جهانی



مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مسئولیت اجتماعی دانشگاه و کیفیت زندگی

بررسی مفاهیم و تجارب جهانی

دانیل تی. ال. شک، رابرت ام. هالیستر

مترجم: مجید رمضانی مهربان (عضو هیئت علمی پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی - سمت)

ناشر: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی با همکاری معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت

علوم، تحقیقات و فناوری

ویراستار: معصومه احمدی

طراح جلد: محمدباقر جاوید

صفحه آرا: علی قربی

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۴۰۰

قیمت: ۸۸.۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۶-۱۰۶-۱

(الف)

این اثر ترجمه گزارش زیر است:
Shek, D. T., & Hollister, R. M. (2017). *University social responsibility and quality of life*. Springer.

نشانی: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید مومنی، پلاک ۱۲۴، شماره ۱۲۴.

تلفن: ۲۲۷۶۷۴۹۳

وبسایت: www.iscs.ac.ir

پست الکترونیکی: publication@iscs.ac.ir

کلیه آثار منتشره این مؤسسه در جهت ایجاد فضای آزاد علمی و نظر شخصی نویسندگان محترم آن است و لزوماً مورد تأیید مؤسسه نیست.

عنوان و نام پدیدآور: مسئولیت اجتماعی دانشگاه و کیفیت زندگی: بررسی مفاهیم و تجارب جهانی / [ویراستاران]

دانیل تی. ال. شک، رابرت ام. هالیستر؛ ترجمه مجید رمضانی مهربان؛ ویراستار معصومه احمدی.

مشخصات نشر: تهران: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی؛ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معاونت فرهنگی و اجتماعی، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۴۳۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۶-۱۰۶-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: University Social Responsibility and Quality of Life : A Global Survey of Concepts and Experiences

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: آموزش عالی: Education, Higher

موضوع: کیفیت زندگی: Quality of life

موضوع: مسئولیت اجتماعی کسب و کار: Social responsibility of business

موضوع: خدمات اجتماعی: Social service

موضوع: اقتصاد رفاه: Welfare economics

شناسه افزوده: شک، دانیل تی. ال.، ویراستار: Shek, Daniel T. L.

شناسه افزوده: هالیستر، رابرت ام.، ویراستار: Hollister, Robert M. - 1944

شناسه افزوده: رمضانی مهربان، مجید، ۱۳۶۵- مترجم

شناسه افزوده: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی

شناسه افزوده: ایران. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. معاونت فرهنگی و اجتماعی

رده‌بندی کنگره: LB ۲۲۲۲

رده‌بندی دیویی: ۳۷۸/۰۰۷

شماره کتابشناسی ملی: ۸۳۳۳۳۶

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

فهرست

دیاچه مؤسسه	۱۱
پیشگفتار نویسنده	۱۳

بخش ۱: مقدمه

فصل ۱: مبانی نظری و تجارب جهانی	۲۱
خلاصه	۲۱
فصل ۲: شبکه مسئولیت اجتماعی دانشگاه: محلی برای ترویج مسئولیت اجتماعی دانشگاه	۳۳
خلاصه	۳۳
۱-۲. پیشینه	۳۴
۲-۲. تعریف مسئولیت اجتماعی دانشگاه	۳۶
۳-۲. لزوم ایجاد شبکه مسئولیت اجتماعی دانشگاه	۳۷
۴-۲. شبکه مسئولیت اجتماعی دانشگاه: یک ابتکار جهانی	۳۹
۵-۲. ویژگی ها و چالش های شبکه مسئولیت اجتماعی دانشگاه	۴۲
۶-۲. راه پیش رو	۴۵
منابع	۴۷

بخش ۲: مفاهیم و ملاحظات نظری

فصل ۳: مسئولیت اجتماعی دانشگاه؛ از ریشه های تاریخی تا چالش های امروزی	۵۱
خلاصه	۵۱
۱-۳. مقدمه	۵۲
۲-۳. تاریخچه توسعه دانشگاه	۵۲
۳-۳. ماهیت متغیر دانشگاه ها: پرسش ها و چالش ها	۵۹
۴-۳. درس های آموخته شده	۶۲

۶ / مسئولیت اجتماعی دانشگاه و کیفیت زندگی؛ بررسی مفاهیم و تجارب جهانی

۵۳	۵.۳. راه پیش‌رو و پرسش‌های موجود	۶۵
۶۸	منابع	
۷۱	فصل ۴: مسئولیت اجتماعی دانشگاه: مفهوم‌سازی و چارچوب ارزیابی	
۷۱	خلاصه	
۷۲	۱.۳. مقدمه	
۷۳	۲.۴. مفهوم مسئولیت اجتماعی دانشگاه	
۷۵	۳.۴. دانشگاه و مسئولیت اجتماعی	
۷۷	۴.۳. توسعه مسئولیت اجتماعی دانشگاه	
۸۳	۵.۴. چارچوب جامع و پیشرفته ارزیابی مسئولیت اجتماعی دانشگاه: مدل VPI	
۸۸	۶.۴. مسئولیت اجتماعی دانشگاه از دیدگاه ذی‌نفع‌مداری	
۹۳	۷.۴. چارچوب ارزیابی مسئولیت اجتماعی دانشگاه	
۹۹	۸.۴. ملاحظات راهبردی مسئولیت اجتماعی دانشگاه	
۱۰۴	۹.۴. محدودیت‌های مدل پیشنهادی ارزیابی مسئولیت اجتماعی دانشگاه	
۱۰۶	۱۰.۴. نتیجه	
۱۰۶	منابع	

بخش ۳: تجربه‌های جهانی

۱۱۳	فصل ۵: راهبرد جامع دانشگاه برای پرورش دانشجویان مسئولیت‌پذیر و فعال	
۱۱۳	چکیده	
۱۱۴	۱.۵. چشم‌انداز دانشگاه تافتز: پرورش دانشجویان در همه زمینه‌ها (شهروندی فعال در طول زندگی)	
۱۱۵	۲.۵. فرایند و گام‌های توسعه	
۱۲۰	۳.۵. راهبردها	
۱۲۶	۴.۵. برنامه‌ها و اقدامات	
۱۳۷	۵.۵. فرصت‌ها و مسائل پیش‌رو	
۱۳۹	منابع	
۱۴۱	فصل ۶: ایفای مسئولیت اجتماعی دانشگاه از طریق آموزش شهروندی فعال: ارزیابی نتایج و مشارکت اجتماعی	
۱۴۱	خلاصه	
۱۴۲	۱.۶. مقدمه	
۱۴۳	۲.۶. مشارکت اجتماعی و آموزش شهروندی فعال	
۱۴۵	۳.۶. آموزش شهروندی فعال: مسائل در مفاهیم، نتایج و ارزیابی	
۱۴۹	۴.۶. رویکردهای ارزیابی یکپارچه	
۱۵۵	۵.۶. مدل ذهنیت شهروندی فارغ‌التحصیلان در دانشگاه واشنگتن	
۱۵۷	۶.۶. ارزیابی آموزش شهروندی برای مشارکت اجتماعی	
۱۶۱	۷.۶. نتیجه‌گیری	
۱۶۲	منابع	

فصل ۷: ارتباط پژوهش با مسئولیت اجتماعی: توسعه اجتماعات سالمندمحور در دانشگاه منچستر	۱۶۷
خلاصه	۱۶۷
۱.۷. مقدمه	۱۶۸
۲.۷. مسئولیت اجتماعی در دانشگاه منچستر	۱۶۹
۳.۷. پیری جمعیت و مسئولیت اجتماعی	۱۷۲
۴.۷. مطالعه و توسعه شهرهای سالمندمحور	۱۷۳
۵.۷. پژوهش و مشارکت	۱۷۶
۶.۷. مطالعه زندگی سالمندان	۱۷۷
۷.۷. فرایند پژوهش: به کارگیری سالمندان به عنوان همکاران پژوهش	۱۷۹
۸.۷. مزایای استفاده از روش های تولید مشارکتی	۱۸۱
۹.۷. چالش های استفاده از روش های تولید مشارکتی	۱۸۷
۱۰.۷. اثر پژوهش	۱۸۹
۱۱.۷. تولید مشارکتی در دستورکار مسئولیت اجتماعی دانشگاه: درس های آموخته شده	۱۹۳
۱۲.۷. نتیجه گیری	۱۹۴
منابع	۱۹۶
فصل ۸: پرورش حس مسئولیت اجتماعی دانشجویان: بررسی و تحلیل رویکردهای به کارگیری داوطلبانه	۲۰۱
خلاصه	۲۰۱
۱.۸. مقدمه	۲۰۲
۲.۸. ابفای مسئولیت اجتماعی از طریق اقدام در چارچوب فوق برنامه	۲۰۴
۳.۸. مسئولیت اجتماعی از طریق به کارگیری داوطلبانه دانشجویان در برنامه ایثار دانشگاه نیوساوت ولز	۲۰۹
۴.۸. نتیجه گیری	۲۱۹
منابع	۲۲۱
فصل ۹: همکاری جامعه و دانشگاه، تجارب دانشگاه حيفا	۲۳۳
خلاصه	۲۳۳
۱.۹. مبانی نظری	۲۳۴
۲.۹. روش شناسی	۲۳۸
۳.۹. مطالعه موردی: دانشگاه حيفا «برنامه فلکشیپ: رویارویی با انزوای اجتماعی و ترویج همبستگی»	۲۳۰
۴.۹. همکاری جامعه- دانشگاه: منابع بروز تناقض	۲۳۲
۵.۹. بحث	۲۴۴
۶.۹. نتیجه گیری	۲۴۵
۱.۶.۹. محدودیت ها	۲۴۶
منابع	۲۴۷
فصل ۱۰: ارزیابی برنامه های آموزش رهبری با رویکردهای مختلف	۲۵۳

دیباچه مؤسسه

دانشگاه امروزی در اثر چرخش‌های فرهنگی، اجتماعی و فناوری در عصر حاضر دستخوش تغییراتی شده، و این تغییرات موجب ظهور مفاهیم تازه‌ای در مطالعات آموزش عالی، علم و فناوری گردیده است. در این بستر جهانی، در سال‌های اخیر مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، علم و فناوری نه تنها مورد توجه واقع شده بلکه در نظام شناخت و آینده‌نگری آموزش عالی اهمیت محوری پیدا کرده است. فهم چالش‌های پیش‌روی آموزش عالی و انتظارات از آن با تکیه بر مؤلفه‌های درونی و بیرونی نظام علم، وضعیت فعلی و آینده‌نگری تعاملات میان دانشگاه و محیط پیرامون به مدد مطالعات فرهنگی و اجتماعی ممکن می‌نماید و از این طریق می‌توان راهبردهای تعادل‌بخش میان کارویژه‌های دانشگاه با نیازهای اجتماعی و بازار کار ارائه داد. براین اساس مطالعات آموزش عالی و علم برای شناخت وضعیت موجود، ارزیابی تعاملات آن با جامعه و فرهنگ و ایفای نقش مؤثرتر آموزش عالی در ترسیم آینده کشور نیازمند بهره‌گیری از ظرفیت علوم اجتماعی و علوم انسانی و کاربست راهبردهای آن در عرصه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است. برای دستیابی به این اهداف، مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۸۲ با

هدف پژوهش در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی، ایفای نقش نهاد واسط میان دانشگاه و جامعه و به‌عنوان نهاد مولد اندیشه و تفکر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه‌های مورد اشاره تأسیس شده و در پی انجام پژوهش‌ها و مطالعاتی در محورهای زیر است:

۱. پژوهش در زمینه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، توسعه علمی و فناوری ۲. مطالعه در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی ۳. توسعه کانون‌های تفکر در حوزه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی ۴. آینده‌نگری دانشگاه‌ها و شناخت نیازهای جدید آموزش عالی در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی ۵. شناخت بسط مطالعات میان‌رشته‌ای و روش‌های گسترش آن.

با توجه به اهداف فوق، مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی در کنار برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی، اقدام به تألیف و ترجمه آثار علمی در زمینه‌های فوق برای توسعه و رشد این حوزه مطالعاتی و همچنین تأمین منابع فکری و علمی لازم برای سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی در آموزش عالی نموده است. امیدواریم کتاب‌های منتشر شده توسط این مؤسسه، به بهترین شکل در دسترس استادان، مدیران، کارشناسان، و علاقه‌مندان مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی قرار گیرد و در ارتقای کیفی کارویژه‌های آموزش عالی و علم در جامعه ایران به سهم خود نقشی فعال داشته باشد.